

Original Research Article

The role of information systems in improving the quality of decision-making of managers of companies active in the Tehran Stock Exchange

Alireza Moghaddisi^{*۱} , Rasool Kashmiri Qarghi^۲

^۱- Assistant Professor, Department of Management, Faculty of Accounting and Management, Imam Reza International University, Mashhad, Iran (Corresponding Author)

^۲- Master of Science in Information Technology Management, E-Learning Unit, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

ARTICLE INFO

Article History

Date Received: ۲۹ May ۲۰۲۳

Date Revised: ۳ October ۲۰۲۳

Date Accepted: ۱۴ May ۲۰۲۴

Date published: ۳ July ۲۰۲۴

Keywords

Information system,
Improving the quality of
managers' decision-making,
Companies active in the Tehran
Stock Exchange.

Corresponding Author Email:

alireza_moghaddasi@yahoo.com

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the role of information systems in improving the quality of decision-making of managers of companies active in the Tehran Stock Exchange. The statistical population of this study is companies listed on the Tehran Stock Exchange. The sample size was obtained using the Cochran formula of ۶۰. In order to measure the improvement of managers' decision-making, a decision-making quality questionnaire was also used. This questionnaire includes seven dimensions of decision-making quality (decision-making accuracy, decision-making precision, decision-making timeliness, decision-making economy, decision-making ease, decision-making security, and decision-making follow-up) and was developed by Akhbarizadeh (۲۰۱۵). To measure the qualitative characteristics of the information system, the standard information system questionnaire of Dastgir and Ghalibi (۲۰۱۰) was used. This questionnaire has ۱۳ items and its purpose is to measure the qualitative characteristics of the information system. In the inferential analysis section, the effect between the research variables was measured using a regression test with the help of SPSS software. The results of the study indicate that there is a relationship between the qualitative characteristics of the information system and improved decision-making, and their correlation coefficient is ۰,۶۶۵.

How to cite this article:

Moghaddisi, A., Kashmiri Qarghi, R. (۲۰۲۴). The role of information systems in improving the quality of decision-making of managers of companies active in the Tehran Stock Exchange. *Journal of Engineering Management and Digital Transformation*, ۷(۲), ۵۵-۵۶

©۲۰۲۳ The author(s). This is an open access article distributed under Creative Commons Attribution-NonCommercial ۴.۰ International (CC BY-NC), which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, as long as you give appropriate credit to the original author(s) and the source.

Publisher: Chatre Andisheh International Publishing Institute

مقاله پژوهشی

نقش سیستم اطلاعات بر بهبود کیفیت تصمیم گیری مدیران شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار تهران

علیرضا مقدسی^{۱*}، رسول کشمیری قرقی^۲

۱- استادیار گروه مدیریت، دانشکده حسابداری و مدیریت، دانشگاه بین المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران (نویسنده مسئول)

۲- کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، واحد آموزش الکترونیکی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

اطلاعات مقاله

سابقه مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۰۸

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۷/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۲۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۴/۱۳

واژه های کلیدی

سیستم اطلاعات،

بهبود کیفیت تصمیم گیری مدیران،

شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار

تهران.

چکیده

هدف از انجام این تحقیق، بررسی نقش سیستم اطلاعات بر بهبود کیفیت تصمیم گیری مدیران شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار تهران بود. جامعه آماری این تحقیق شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۶۰ به دست آمد. به منظور سنجش میزان بهبود تصمیم گیری مدیران نیز از پرسشنامه کیفیت تصمیم گیری استفاده شد. این پرسشنامه شامل هفت بعد کیفیت تصمیم گیری (صحت تصمیم گیری، دقت تصمیم گیری، بهنگام بودن تصمیم گیری، اقتصادی بودن تصمیم گیری، سهولت تصمیم گیری، امنیت تصمیم گیری، پیگیری تصمیم گیری) می باشد که توسط اخباری زاده (۱۳۹۴) ساخته شده است. برای سنجش ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات از پرسشنامه استاندارد سیستم اطلاعات دستگیر و غالبی (۱۳۸۹)، استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۱۳ گویه می باشد و هدف آن سنجش ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات است. در بخش تجزیه و تحلیل استنباطی نیز با کمک نرم افزار SPSS، اثر بین متغیرهای تحقیق با استفاده از آزمون رگرسیون سنجیده شده است. نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آنها برابر ۰/۶۶۵ است.

ایمیل نویسنده مسئول

alireza_moghaddasi@yahoo.com

استناد به این مقاله: مقدسی، علیرضا؛ کشمیری قرقی، رسول (۱۴۰۳). نقش سیستم اطلاعات بر بهبود کیفیت تصمیم گیری مدیران شرکت های فعال در بورس اوراق

بهادار تهران. مدیریت مهندسی و تحول دیجیتال، ۷ (۲)، ۵۶-۶۶.

ناشر: موسسه انتشارات بین المللی چتر اندیشه

Creative Commons: CC BY ۴.۰

مقدمه

امروزه هیچ سازمان، شرکت یا بنگاهی بدون دستیابی به اطلاعات مربوط، صحیح و به موقع قادر به ادامه فعالیت نخواهد بود. مدیریت امروزه بیش از گذشته، خود را در مقابل تغییرات و تحولات سریع تکنولوژی و اقتصادی دیده که در صورت عدم انطباق با شرایط جدید از صحنه اقتصاد حذف می گردد. هیچ مدیری ولو اینکه بسیار باهوش و دانا باشد، بدون اطلاع از حقایق کار و عملیات یک مؤسسه، نمی تواند تصمیم درست و مناسبی اتخاذ نماید. مدیران به منظور مواجهه با محیط و تحقق اهداف سازمانی خود با مدنظر قراردادن متغیرهای محیطی ضرورتاً بایستی محیط را تحلیل، متغیرهای آن را شناسایی و و تدابیر مناسب را در برخورد با آن ها اتخاذ کنند. این امر مستلزم برخورداری از اطلاعات بهنگام درون سازمانی و برون سازمانی و نیز امکان بهره برداری بهینه از آنها می باشد. سیستم های اطلاعاتی، اطلاعات مورد نیاز مدیران را از محیط های داخلی و خارجی سازمان فراهم می آورد و برای تصمیم گیری در اختیار مدیران قرار می دهد. بدیهی است این اطلاعات در صورتی مفید و کارا خواهند بود که تازه و جدید، صحیح و قابل اعتماد، مورد نیاز مدیر در شرایط خاص و تا جایی که امکان دارد کامل و بی عیب و نقص باشند (الوانی و خسروی، ۱۳۹۲).

تصمیم گیری در سازمان ها از اهمیت زیادی برخوردار بوده و جایگاه ویژه ای در مدیریت دارد. لیکن چنین بنظر می رسد که در این زمینه توجه چندانی در اکثر سازمان های کشور بدان نمی شود به همین علت است که رشد اقتصادی و تولید محصولات در کشور کافی نبوده و در این زمینه تا جایی می توان موضوع را مطرح نمود که بعضی از پژوهشگران و صاحب نظران برجسته مدیریت و تصمیم گیری را هم معنی و مترادف می دانند و معتقدند که مدیریت چیزی جز تصمیم گیری نیست (اخباری زاده، ۱۳۹۴).

امروزه هیچ سازمان، شرکت یا بنگاهی بدون دستیابی به اطلاعات مربوط، صحیح و به موقع قادر به ادامه فعالیت نخواهد بود. مدیریت امروزه بیش از گذشته، خود را در مقابل تغییرات و تحولات سریع تکنولوژی و اقتصادی دیده که در صورت عدم انطباق با شرایط جدید از صحنه اقتصاد حذف می گردد. هیچ مدیری ولو اینکه بسیار باهوش و دانا باشد، بدون اطلاع از حقایق کار و عملیات یک مؤسسه، نمی تواند تصمیم درست و مناسبی اتخاذ نماید. مدیران به منظور مواجهه با محیط و تحقق اهداف سازمانی خود با مدنظر قراردادن متغیرهای محیطی ضرورتاً بایستی محیط را تحلیل، متغیرهای آن را شناسایی و و تدابیر مناسب را در برخورد با آن ها اتخاذ کنند. این امر مستلزم برخورداری از اطلاعات بهنگام درون سازمانی و برون سازمانی و نیز امکان بهره برداری بهینه از آنها می باشد. سیستم های اطلاعاتی، اطلاعات مورد نیاز مدیران را از محیط های داخلی و خارجی سازمان فراهم می آورد و برای تصمیم گیری در اختیار مدیران قرار می دهد. بدیهی است این اطلاعات در صورتی مفید و کارا خواهند بود که تازه و جدید، صحیح و قابل اعتماد، مورد نیاز مدیر در شرایط خاص و تا جایی که امکان دارد کامل و بی عیب و نقص باشند (الوانی و خسروی، ۱۳۹۲).

سیستم اطلاعاتی عبارت است از کلیه اجزای مرتبط که با هم در امر جمع آوری، ذخیره سازی و انتشار اطلاعات با هدف برنامه ریزی، کنترل، تجزیه و تحلیل و تصمیم گیری نقش دارند. یکی از مهم ترین وظایف سیستم اطلاعاتی در یک بنگاه تجاری، گردآوری و ذخیره داده های مربوط به فعالیت ها و رویدادها است، به طوری که یک بنگاه تجاری بتواند آنچه را رخ داده است، بررسی کند. کیسو و وی، سیستم اطلاعاتی را به عنوان یک عنصر از سازمان ارائه می دهد که تصمیم گیری جانبدارانه را برای کاربران از طریق پردازش رویدادهای مالی فراهم کند (هیلتون، ۲۰۲۰).

سیستم اطلاعات سیستمی است که عملیات جمع آوری و ذخیره سازی داده های مدیریتی را طی فرایندهای مختلف سازمان انجام می دهد و پس از پردازش این داده ها، اطلاعات مورد استفاده تصمیم گیرندگان سازمانی را تولید می نماید. سیستم اطلاعات در نهایت با ارائه گزارش های هوشمندانه، می تواند تصمیم گیرندگان و مدیران سازمان را در برنامه های راهبردی شان کمک نماید. گرفتن تصمیم نیازمند در خدمت گرفتن اطلاعات صحیح، بهنگام، قابل اتکا و.. خواهد بود که خود استفاده از سیستم های پیچیده مالی و غیر مالی را الزام می نماید (حاجیه، ۱۳۹۲).

سیستم اطلاعات، اطلاعات متنوعی را در اختیار استفاده کنندگان این نوع اطلاعات، خصوصا "مدیران هر سازمان" قرار می دهد. به طور کلی اطلاعات بایستی از ویژگی های خاصی (قابل فهم بودن، مربوط بودن، قابل اتکاء بودن، قابل مقایسه بودن و به موقع بودن) برخوردار باشد تا در کیفیت تصمیم گیری و هفت بعد آن (صحت تصمیم گیری، دقت تصمیم گیری، بهنگام بودن تصمیم گیری، اقتصادی بودن تصمیم گیری، سهولت تصمیم گیری، امنیت تصمیم گیری، پیگیری تصمیم گیری) موثر باشد (اخباری زاده، ۱۳۹۴).

اولین ویژگی سیستم اطلاعات قابل فهم بودن آن است، به این معنی که اطلاعات برای مدیران باید قابل فهم باشد. دانش مالی و نحوه ارائه اطلاعات با این ویژگی در ارتباط است (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۹).

دومین ویژگی سیستم اطلاعات مربوط بودن آن است، به این معنی که اطلاعات باید با مساله و تصمیم در دست بررسی مرتبط باشد. اطلاعاتی که به موقع تهیه و در ارزیابی تصمیمات گذشته و پیش بینی های آینده موثر واقع شود، مرتبط ارزیابی می شود (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۹).

سومین ویژگی سیستم اطلاعات قابل اتکا بودن آن است، به این معنی که عاری از خطا و جانبداری باشد. کامل بودن، صحیح بودن، بی طرفانه بودن و قابلیت تایید داشتن از نشانه های قابل اتکا بودن اطلاعات می باشد (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۹).

چهارمین ویژگی سیستم اطلاعات قابل مقایسه بودن آن است، به این معنی که مدیران باید بتوانند اطلاعات را در طول زمان، مورد مقایسه قرار دهند و نیز بتوانند وضعیت مالی و نتایج عملیات موسسات دیگر را با موسسه خود مقایسه کنند. رعایت استانداردها و یکنواختی در ارائه اطلاعات، قابلیت مقایسه را بالا می برد (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۹).

پنجمین ویژگی سیستم اطلاعات، به موقع بودن آن است، به این معنی که زمان ارائه اطلاعات مالی باید، مناسب باشد (دستگیر و همکاران، ۱۳۸۹).

در حقیقت سیستم اطلاعاتی به عنوان بخشی از سیستم اطلاعات مدیریت و حسابداری مدیریت نیز به عنوان قسمتی از سیستم اطلاعاتی حسابداری، تأمین نیازهای اطلاعاتی مدیران را برای برنامه ریزی و کنترل به عهده دارد. عدم آگاهی مدیران از اهمیت اطلاعات و تکنیک های مدیریت، دانش ناقص کارکنان در خصوص این روش ها، تغییر زود به زود مدیریت، انحصاری بودن تولید و فروش محصول، رضایت بخش بودن وضعیت اقتصادی شرکت و غیره به عنوان عوامل مؤثر در عدم استفاده کافی از سیستم اطلاعاتی مدیریت عنوان شده است (فلامهولتز، ۲۰۰۵).

در چند دهه گذشته توسعه سریع اقتصادی و اجتماعی در بسیاری از کشورها رخ داده است، کشورهای دارای منابع مادی و طبیعی چندانی نبوده اند، اما امروزه در ردیف کشورهای توسعه یافته قرار دارند، در حالی که کشورهای با منابع بسیار غنی، همچنان در حال توسعه میباشند. کاملا روشن است که عامل اصلی این توسعه بهره وری نیروی انسانی می باشد. کشورهای پیشرفته، نیروی انسانی و توسعه آن را در کانون هدف های اصلی خود قرار داده اند. ارتقاء بهره وری در یک کشور تأثیرات چشم گیری بر شرایط اقتصادی و اجتماعی و سیاسی خواهد داشت و از مهم ترین جلوه ها، افزایش رفاه، کاهش تورم و افزایش اشتغال در جامعه می باشد (نیل^۱ و همکاران، ۲۰۱۴).

امروزه تمام کشورهای جهان در پی بدست آوردن پیشرفت هایی در زمینه بهره وری هستند بدین معنی که بتوانند با مصرف منابع کمتر به مقدار تولید ملی بیشتری دست یابند زیرا میان درآمد سرانه هر کشور و شاخص بهره وری رابطه ای مستقیم وجود دارد تلاش برای بهبود بهره وری تلاش برای زندگی بهتر افراد جامعه است. بهبود بهره وری در سازمان ها موجب می شود نیروی انسانی بتواند بهتر فکر کند، بیندیشد، بیافریند، نوآوری کند و نگرش سیستماتیک پیدا کند، تفکری که هدف گیری آن به جای حال و گذشته خلق و ساختن آینده است (لتواک و بوک^۲، ۲۰۱۳).

^۱ Neal

^۲ Letvak S, Buck

پیشینه پژوهش

جامعی و درویشی (۱۳۹۹)، به بررسی تاثیر سیستم اطلاعات بر تصمیم گیری مدیران بانک های تجاری شهر کرمانشاه پرداختند. جامعه مورد مطالعه این تحقیق، شامل بانک ملی، سپه و پست بانک بوده و نمونه مورد مطالعه شامل ۸۳ نفر از مدیران بانک های سطح شهر کرمانشاه می باشد. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه جمع آوری و به کمک نرم افزار spss تجزیه و تحلیل شدند. نتایج این تحقیق نشان داد، مدیران بانک های شهر کرمانشاه از اطلاعات استفاده می کنند و این اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیران تاثیر دارد.

هیلتون (۲۰۲۱)، در پژوهشی به مطالعه سیستم حسابداری مدیریت ۲۴ شرکت کاندایی پرداخته اند. آنها در این تحقیق به این نتیجه رسیده اند که دانش ما در حوزه حسابداری مدیریت ناچیز است و شواهد نشان داده است که سیستم حسابداری مدیریت این شرکت ها تمایل محدودی به تغییر داشته اند و در مقابل تغییر مقاومت کرده اند. همچنین اجزای حسابداری مدیریت به طور یکنواخت تغییر نکرده اند.

عبدالقادر و لوتر (۲۰۲۰)، در تحقیق خود که در مورد تکامل شیوه های حسابداری مدیریت در صنایع انگلستان انجام داده اند، اشاره می کنند که روش های سنتی حسابداری مدیریت (مورد استفاده در شرکتهای تولیدی)، نمی توانند اطلاعات لازم را جهت تصمیم گیری، بودجه بندی و ارزیابی عملکرد مالی تهیه نمایند، این در حالی است که این روش ها بسیار گسترده تر از روش های پیشرفته ای که در متون و کتب دانشگاهی موجود است مورد استفاده قرار می گیرد.

در این تحقیق بدنبال آنیم تا نقش سیستم اطلاعات را بر بهبود کیفیت تصمیم گیری مدیران شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار تهران بررسی کنیم. بر این اساس فرضیه های تحقیق به صورت زیر تدوین می شود:

فرضیه اصلی

ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیران تاثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه های فرعی

- ویژگی "قابل فهم بودن" سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیریت تاثیر دارد.
- ویژگی "مربوط بودن" سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیریت تاثیر دارد.
- ویژگی "قابل اتکا بودن" سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیریت تاثیر دارد.
- ویژگی "قابل مقایسه بودن" سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیریت تاثیر دارد.
- ویژگی "به موقع بودن" سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیریت تاثیر دارد.

روش شناسی تحقیق

جامعه آماری این تحقیق شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشند. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۶۰ به دست آمد. به منظور سنجش میزان بهبود تصمیم گیری مدیران نیز از پرسشنامه کیفیت تصمیم گیری استفاده شد. این پرسشنامه شامل هفت بعد کیفیت تصمیم گیری (صحت تصمیم گیری، دقت تصمیم گیری، بهنگام بودن تصمیم گیری، اقتصادی بودن تصمیم گیری، سهولت تصمیم گیری، امنیت تصمیم گیری، پیگیری تصمیم گیری) می باشد که توسط اخباری زاده (۱۳۹۴) ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۲۳ سوال می باشد و در قالب مقیاس پنج گزینه ای لیکرت طراحی شده است. پایایی پرسشنامه در پژوهش اخباری زاده (۱۳۹۴)، ۰/۸۶ به دست آمد که مبین مطلوب بودن پایایی پرسشنامه می باشد. برای سنجش ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات از پرسشنامه استاندارد سیستم اطلاعات دستگیر و غالبی (۱۳۸۹)، استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۱۳ گویه می باشد و هدف آن سنجش ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات است. در پایان نامه عزیزی (۱۳۹۰) جهت روایی

صوری پرسشنامه بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و صحت و سقم سئوالات، پرسشنامه در بین تعدادی از مدیران و کارشناسان (لیسانس و فوق لیسانس به بالا) توزیع شد و پس از اطمینان از نتایج بدست آمده، پرسشنامه در نمونه آماری پژوهش (سازمان ها و شرکت های دولتی) توزیع شد. پرسشنامه ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات نیز در تحقیق دستگیر و غالبی (۱۳۸۹)، ابزاری روا تشخیص داده شد. در این تحقیق، با توجه به اهداف تحقیق، از دو نوع تجزیه و تحلیل به صورت زیر استفاده شده است: با استفاده از تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌های جمعیت شناختی با تهیه و تنظیم توزیع فراوانی طبقه‌بندی شده‌اند و سپس به کمک نمودارهای مختلف نشان داده شده‌اند و در نهایت با استفاده از شاخص‌های آمار توصیفی نظیر میانگین، میانه و ... خلاصه شده‌اند. در بخش تجزیه و تحلیل استنباطی نیز با کمک نرم‌افزار SPSS، اثر بین متغیرهای تحقیق با استفاده از آزمون رگرسیون سنجیده شده است.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱. وضعیت آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات	۶۰	۲۰۰	۳۰۸۹	۲۰۸۸۹۸	۰۴۷۰۶۸	-۰۴۷	-۰۷۴۹
قابل فهم بودن	۶۰	۲۰۴	۴۰۴۶	۲۰۹۸۷۸	۰۴۴۵۳۶	۰۸۶۸	۰۷۷۲
مربوط بودن	۶۰	۱۰۰	۵۰۰	۳۰۶۶۷	۰۸۷۳۹۸	-۰۲۱۴	۰۱۵۰
قابل اتکا بودن	۶۰	۱۰۷۵	۴۰۵۰	۲۰۸۸۷۵	۰۵۸۸۴۲	۰۴۵۱	۰۲۷۰
قابل مقایسه بودن	۶۰	۱۰۵۰	۴۰۵۰	۲۰۹۴۵۸	۰۶۹۰۵۷	۰۰۰۴	-۰۶۱۶
به موقع بودن	۶۰	۲۰۰	۵۰۰	۳۰۱۵۴۲	۰۶۶۸۷۵	۰۲۸۴	۰۰۶۲
بهبود تصمیم‌گیری	۶۰	۱۰۲۵	۴۰۵۰	۲۰۹۹۵۸	۰۷۳۸۶۰	-۰۱۸۷	-۰۱۰۵

جدول بالا کمترین، بیشترین، میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. در بین ۶۰ پاسخ دهنده، کمترین مقدار ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات، عدد ۲ از ۵، بیشترین مقدار ۳/۸۹، میانگین عدد ۲/۸ و انحراف استاندارد آن ۰/۴۷ می‌باشد. به دلیل اینکه نقطه میانگین در طیف لیکرت ۵ نقطه ای، عدد ۳ می‌باشد و از آنجا که میانگین ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات عدد ۲/۸ است، می‌توان گفت ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات پایین می‌باشد. در مورد متغیر قابل فهم بودن نیز، در بین ۶۰ پاسخ دهنده، کمترین مقدار، عدد ۲/۰۴ از ۵، بیشترین مقدار ۴/۴۶، میانگین قابل فهم بودن عدد ۲/۹۸ و انحراف استاندارد آن ۰/۴۴ می‌باشد. به دلیل اینکه نقطه میانگین در طیف لیکرت ۵ نقطه ای، عدد ۳ می‌باشد و از آنجا که میانگین قابل فهم بودن عدد ۲/۹۸ است، می‌توان گفت قابل فهم بودن کمتر از حد متوسط می‌باشد. چولگی نیز معیاری از تقارن یا عدم تقارن در تابع توزیع می‌باشد. برای یک توزیع کاملاً متقارن چولگی صفر و برای یک توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر بالاتر چولگی مثبت و برای توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر کوچکتر مقدار چولگی منفی است. از آنجا که مقدار چولگی برای ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات، مقدار ۰/۴۷- است، می‌توان گفت، تابع ویژگی‌های کیفی سیستم اطلاعات دارای توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر کوچکتر است. اما تابع قابل فهم بودن به دلیل داشتن مقدار چولگی ۰/۸۶ دارای توزیع نامتقارن با کشیدگی به سمت مقادیر بالاتر است. مقدار کشیدگی برای توزیع نرمال برابر ۳ می‌باشد. کشیدگی مثبت یعنی قله توزیع مورد نظر از توزیع نرمال بالاتر و کشیدگی منفی نشانه پایین تر بودن قله از توزیع نرمال است. از آنجا که تابع قابل فهم بودن دارای کشیدگی مثبت است، می‌توان گفت، قله توزیع مورد نظر از توزیع نرمال بالاتر قرار

دارد. اما تابع ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات دارای کشیدگی منفی می باشد، بنابراین قله توزیع مورد نظر در تابع این دو متغیر از توزیع نرمال پایین تر قرار دارد.

فرضیه اصلی اول تحقیق

ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مدیران تاثیر دارد.
ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات و بهبود تصمیم گیری بررسی می شود.

H₀: بین ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات و بهبود تصمیم گیری رابطه وجود دارد.

H₁: بین ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات و بهبود تصمیم گیری رابطه وجود دارد.

جدول ۲. میزان همبستگی آماری بین ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات و بهبود تصمیم گیری

متغیر	بهبود تصمیم گیری
ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات	ضریب همبستگی ۰/۶۶۵
	سطح معناداری ۰/۰۰
	حجم نمونه ۶۰

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آن ها برابر ۰/۶۶۵ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود. حال به بررسی اثر سیستم ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری پرداخته می شود.

جدول ۳. ضرایب رگرسیون

مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد	آماره t	سطح معناداری (sig)
	بتا	خطای استاندارد			
مقدار ثابت	۱/۱۷	۰/۲۷۲		۴/۳۰	۰۰
ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات	۰/۶۲۹	۰/۰۹	۰/۶۶۵	۶/۷	۰/۰۰

در بررسی اثر ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری مشخص شد که سطح معناداری (sig) آن شرایط معناداری را داشته (۰/۰۰) و کمتر از درصد خطای مشخص می باشد (۰/۰۵) و این حاکی از وجود اثر ویژگی های کیفی سیستم اطلاعات بر بهبود تصمیم گیری می باشد. عبارت دیگر فرض صفر رد و فرض یک تأیید می شود.
فرضیه فرعی اول تحقیق: ویژگی قابل فهم بودن بر بهبود تصمیم گیری تاثیر دارد.

ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین ویژگی قابل فهم بودن و بهبود تصمیم گیری بررسی می شود.

جدول ۴. میزان همبستگی آماری بین ویژگی قابل فهم بودن و بهبود تصمیم گیری

متغیر		بهبود تصمیم گیری
قابل فهم بودن	ضریب همبستگی	۰/۵۰۵
	سطح معناداری	۰/۰۰
	حجم نمونه	۶۰

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین ویژگی قابل فهم بودن و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آن ها برابر ۰/۵۰۵ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود. فرضیه فرعی دوم تحقیق: ویژگی مربوط بودن بر بهبود تصمیم گیری تاثیر دارد. ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین مربوط بودن و بهبود تصمیم گیری بررسی می شود.

جدول ۵. میزان همبستگی آماری مربوط بودن و بهبود تصمیم گیری

متغیر		بهبود تصمیم گیری
مربوط بودن	ضریب همبستگی	۰/۲۴۸
	سطح معناداری	۰/۰۱
	حجم نمونه	۶۰

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین مربوط بودن و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آن ها برابر ۰/۲۴۹ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۱)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود. فرضیه فرعی سوم تحقیق: قابل اتکا بودن بر بهبود تصمیم گیری تاثیر دارد. ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین قابل اتکا بودن و بهبود تصمیم گیری بررسی می شود.

جدول ۶. میزان همبستگی آماری بین قابل اتکا بودن و بهبود تصمیم گیری

متغیر		بهبود تصمیم گیری
قابل اتکا بودن	ضریب همبستگی	۰/۳۴۵
	سطح معناداری	۰/۰۱
	حجم نمونه	۶۰

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین قابل اتکا بودن و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آنها برابر ۰/۳۴۵ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۱)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود.

فرضیه فرعی چهارم تحقیق: قابل مقایسه بودن بر بهبود تصمیم گیری تاثیر دارد.

ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین قابل مقایسه بودن و بهبود تصمیم گیری بررسی می شود.

H_0 : بین قابل مقایسه بودن و بهبود تصمیم گیری رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین قابل مقایسه بودن و بهبود تصمیم گیری رابطه وجود دارد.

جدول ۷. میزان همبستگی آماری بین قابل مقایسه بودن و بهبود تصمیم گیری

متغیر		بهبود تصمیم گیری
قابل مقایسه بودن	ضریب همبستگی	۰/۴۵۲
	سطح معناداری	۰/۰۰
	حجم نمونه	۶۰

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین قابل مقایسه بودن و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آنها برابر ۰/۴۵۲ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۰)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود.

فرضیه فرعی پنجم تحقیق: به موقع بودن بر بهبود تصمیم گیری تاثیر دارد.

ابتدا به کمک ضریب همبستگی پیرسون، میزان همبستگی بین به موقع بودن و بهبود تصمیم گیری بررسی می شود.

جدول ۸. میزان همبستگی آماری بین به موقع بودن و بهبود تصمیم گیری

متغیر		بهبود تصمیم گیری
به موقع بودن	ضریب همبستگی	۰/۲۰۱
	سطح معناداری	۰/۰۴
	حجم نمونه	۶۰

نتایج تحقیق حاکی از وجود رابطه بین به موقع بودن و بهبود تصمیم گیری می باشد و ضریب همبستگی آنها برابر ۰/۲۰۱ است. همان گونه که در جدول بالا مشخص است چون درجه معناداری به دست آمده (۰/۰۴)، کمتر از درصد خطای مشخص است (۰/۰۵)، با احتمال ۹۵٪ وجود همبستگی بین دو متغیر تأیید می شود.

بحث و نتیجه گیری

در تصمیم گیری های اقتصادی، هریک از این اطلاعات می تواند به تنهایی یا تواما و یا همراه با اطلاعات خارج از سیستم به کار گرفته شود. تقریباً تمامی اطلاعات متأثر از یک رشته قواعد و روش هایی است که اصطلاحاً آنها را «اصول پذیرفته شده مدیریت» می نامیم. پایگاه اطلاعاتی در سازمان ها محل تامین نیازهای اطلاعاتی مدیران و سایر کارکنان می باشد که با ذخیره سازی اطلاعات و دسته بندی و الویت بندی آنها در پایگاه با استفاده از سخت افزارها و نرم افزارهای مناسب می توان این اطلاعات را در اسرع وقت در اختیار مدیریت و کارکنان قرارداد تا در تصمیم گیری ها مورد استفاده قرار دهند. نقش های اطلاعات به عنوان

تایید کننده و پیشبینی کننده به هم مرتبط هستند. اطلاعات درباره وضعیت مالی و نتایج عملیات گذشته اغلب به عنوان مبنایی برای پیشبینی وضعیت مالی و نتایج عملیات آینده و سایر مواردی که استفاده کنندگان به طور مستقیم علاقه مند هستند، به کار برده می شود.

هنگامی که مدیر تصمیم نهایی را اخذ می کند، ویژگی های کیفی گزینه ها می توانند عاملی مهم در مسئله تصمیم باشند ولی نمی توانند بصورت مؤثری در قالب عددی بیان شوند. برای تعیین اینکه چه عواملی در تجزیه تحلیل های کیفی دخیل هستند میبایستی تجزیه تحلیل های کمی را مورد بررسی قرار داد. تجزیه تحلیل های کمی به تصمیم گیران اجازه می دهد که اقدام به ارزش گذاری مجموع کل ویژگی های کیفی نمایند. سنجش ملاحظات کمی و کیفی در تصمیم گیری، اساس و بنیاد مدیریت است. مهارت، تجربه، قضاوت و معیارهای اخلاقی مدیران صنایع یک چنین انتخاب های مشکلی را باعث می شود.

نتیجه به دست آمده این تحقیق با پژوهش قاسمی و همکاران (۱۳۹۸) در یک راستا است. به طوری که در پژوهش آنان سیستم های حسابداری مدیریت از طریق اثربخشی سیستم های اطلاعات حسابداری باعث بهبود تصمیم گیری سازمان با استفاده از فن آوری های جدید و عوامل داخلی و محیطی می گردد. همچنین پژوهش میگوئل و همکاران (۲۰۱۸) نشان داد که سیستم های جدید اطلاعات حسابداری به عنوان یک مزیت اساسی اجتماعی به شمار می روند. آن ها بر این باورند که اطلاعات حسابداری در خصوص مزایای اجتماعی بر اساس محدوده مدیریت در بودجه عمومی اجتماعی تأمین می گردد. کارلوس یوشیکانی و لوئز آلبرتین (۲۰۱۸) بر این استدلال هستند که سیستم های اطلاعات استراتژیک بر استراتژی رقابتی و عملکرد شرکت ها تأثیرگذار است. بدین منظور، سیستم اطلاعات منجر به ایجاد ظرفیت و انعطاف پذیری جهت ایجاد استراتژی های رقابتی در پاسخ به تغییرات محیطی می گردد. سیستم های اطلاعات می تواند عملکرد شرکت را از جهت گیری های استراتژیک شرکت ها پیش بینی می کند.

اشرفی و همکاران (۱۳۹۷)، نیز در پژوهشی به بررسی اهمیت سیستم های اطلاعات در سازمان ها با تأکید بر سیستم اطلاعاتی تصمیم یار و مقایسه با سیستم اطلاعات مدیریت پرداختند. آن ها دریافتند که هدف چنین سیستم هایی ایجاد تضمین در ارائه اطلاعات صحیح و قابل اطمینان در مواقع مورد نیاز و در شکل قابل استفاده است. چنین سیستم هایی، سیستم های اطلاعات نام گذاری شده اند. مدیران می توانند با استفاده از این اطلاعات، چگونگی اثربخشی تصمیمات و فعالیت های سازمانی را کنترل کنند و با برنامه ریزی و تصمیم های به موقع، بر توانمند کردن سازمان خود بیفزایند.

جامعی و درویشی (۱۳۹۳)، نیز در پژوهشی به بررسی تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری بر بهبود تصمیم گیری مدیران پرداختند. نتایج این تحقیق نیز حاکی از وجود رابطه مستقیم بین این دو متغیر بود. لذا پژوهش های فوق با نتیجه به دست آمده از این پژوهش در یک راستا است.

منابع

- اخباری زاده، مهدی (۱۳۹۴). تحولات فناوری اطلاعات و حرفه ی حسابداری. اولین کنفرانس بین المللی حماسه سیاسی (با رویکردی بر تحولات خاورمیانه) و حماسه اقتصادی (با رویکردی بر مدیریت و حسابداری). ۳ (۴). ۱۳-۳۴
- حاجیه، زهره (۱۳۹۲). بررسی تاثیر خصوصیات سیستم اطلاعات حسابداری بر عملکرد این سیستم در شرایط تحلیل پذیری وظیفه. ۷ (۲). ۴۷-۵۸
- خواجوی، شکرالله. اعتمادی جوربابی، مصطفی (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر پیاده سازی موفق سیستم های اطلاعاتی حسابداری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. مجله پژوهش های حسابداری مالی. ۲ (۲). ۱-۲۲.
- دستگیر محسن، غالبی، رجا (۱۳۸۹). ارزیابی ویژگی های کیفی سیستم اطلاعاتی حسابداری (مطالعه موردی: شرکت پتروشیمی بندرامام). حسابداری مالی. ۲ (۵). ۱۷-۳۸.
- دستگیر، محسن. جمشیدیان، مهدی. جدیدی، عباس. ۱۳۸۲. بررسی تاثیر ویژگی های سیستم اطلاعات حسابداری بر تصمیم گیری مدیران. مجله دانشکده مدیریت دانشگاه تهران. ص ۲۷-۵۰.

رهنمای رودپشتی، فریدون. نیکومرام، هاشم. محمودی، محمد (۱۳۹۲). سنجش تاثیر سیستم اطلاعات حسابداری مدیریت مبتنی بر پشتیبانی تصمیم و هوش تجاری بر عملکرد مالی واحدهای اقتصادی. (پژوهشگر) فصلنامه مدیریت. ۱۰ (۳۲). ۱۱-۲۳.

سجادی، سید حسین، زرانژاد، منصور و علیرضا جعفری (۱۳۸۵). ویژگی های غیرمالی موثر بر کیفیت گزارشگری مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی های حسابداری و حسابرسی. دوره ۱۶، شماره ۵۷. ص ۶۸-۵۱.

Abdel-Kader, M. and Luther, R. (2020). *An Empirical Investigation of the Evolution of Management Accounting Practices, working paper, University of Essex.*

Gordon, L.A. and Miller, D., (2008). *A contingency framework for the design of accounting information systems, Accounting organizations and Society, Vol. 1, no.1, pp.59-69.*

Hilton, X. (2021). *Ownership structure, board composition and corporate voluntary disclosure: Evidence from listed companies in China. Managerial Auditing Journal, 22 (6) , 604–619.*

Flamholtz Eric, (2005). *Conceptualizing and Measuring the Economic value of Human Capital of the Third Kind-Corporate Culture, Journal of Human Resource Costing & Accounting, Vol.9, No.2, , pp.78-93.*